

חלילה". חדר הצמוד לבית, שיש בו חלונות רבים, והוא מיועד להתאורר בו, ולקירור, ולא למגורים רגילים. ונקרא "חלילה" מלשון "חלול", על שם חללי החלונות המרובים שבו.⁽³⁾

ומבארת הגמרא: **למאן דאמר "אפתא" לא מזדבנא**, שהיציע אינה נמכרת יחד עם הבית, אף על פי שהיא חדר סתום, ודומה שימושו של החדר הזה קצת לתשמיש של בית, הרי לדבריו, **כל שכן "בדקא חלילה" לא מזדבנא**. אינה נמכרת עם הבית, כיון שהיא חדר פתוח בחלונות מרובים, ואין תשמישו של החדר הזה דומה כלל לתשמיש בית, אלא עשוי הוא בעיקר לנוי ולהתקרר שם, ולכן אינו בכלל בית, מכל שכן מאפתא.

אולם **למאן דאמר יציע הוא "בדקא חלילה"**, הרי רק הוא אינו בכלל הבית, **אבל אפתא**, כן **מזדבנא**. היא כן נכללת בכלל מכירת הבית, כיון שיותר דומה תשמישה של אפתא לתשמיש של בית [במקצת].⁽⁴⁾

תאני שנה רב יוסף: שלש שמות יש לו,⁽⁵⁾ **"יציע", "צלע" ו"תא"**.

הביאור להלן הוא לפי רבנו גרשום:

בבית המקדש שעשה שלמה, היו בנויים מסביב לכותל ההיכל לשכות רבות, הנקראות גם "תאים", שהם היו חדרים בהם השתמשו לצרכי המקדש.

ה"תאים" היו בנויים בין כותל ההיכל מצד אחד, ובין כותל נוסף מצד שני. והיו שם שלוש שורות של תאים, בשלש קומות, זו על גבי זו, מסביב לשלשת כתלי המקדש [חוץ מן הכותל המזרחי, שבו היה פתח המקדש].

כל שורת תאים כזאת, נקראת בלשון הכתוב "צלע".

מקום התאים היה, כאמור, בין צדו החיצוני של כותל המקדש, ובין קיר נוסף, שהיה מקביל לכותל בית המקדש. [עיי' איור 1 מ"פירוש חי" בעמוד הבא]

כיון שהיו התאים בנויים בשלש קומות בין שני הכתלים, היה צורך לנקב את הכתלים משני הצדדים כדי לתקוע בהם את ראשי הקורות של התקרה [שבכל קומה וקומה]. כי אחרת לא היה לקורות התקרה על מה להשען.

אך את הכותל של ההיכל לא ניקבו, כדי שיהיה כותל ההיכל יציב, ללא נקבים, ולכן בנו את עובי הכותל של ההיכל בצורה מדורגת כלפי חוץ.

והיינו, שעובי הכותל של ההיכל בתחתיתו היה שש אמות, והוא הצטמצם בצורה מדורגת של שלשה "מדרגות" [בצדו החיצוני], לחמש אמות, לארבע אמות, ולשלש אמות.

4. כן פירש רשב"ם. והרי"ף מפרש שאפתא היא עלייה הנמצאת בתוך האויר של הבית, מה שאין כן בדקא חלילה, הנמצאת מחוץ לאויר הבית, לכן יותר מסתבר לומר שאפתא היא בכלל בית מאשר בדקא חלילה.

5. לפירוש רשב"ם, כוונת רב יוסף היא לומר,

3. כן פירש רשב"ם. והרי"ף פירש שאפתא היא עלייה שעושים על גבי הבית, ואין לה פתח מבחוץ, אלא עושים ארובה [פתח] בתקרת הבית, ודרכה עולים ונכנסין לעלייה. ובדקא חלילה הוא חדר שעושים סביבות כותלי הבית מבחוץ, וכניסתו היא מבחוץ.